Wijkagenda Kattenbroek

3 juli 2012

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
0. Leeswijzer 4
1. De vraagstukken 5
1.1 De vraagstukken voor 2013 5
1.2 Vervolg 5
2. Karakteristiek van de wijk 6
2.1 Korte karakterisering 6
2.2 Laatste ontwikkelingen 7
3. Kattenbroek anno 2012 9
3.1 Eigen kracht 9
3.2 Samenleven 9
3.3 Wonen 12
3.4 Werken 12
3.5 Onderwijs 14
3.6 Leefbaarheid en veiligheid 14
3.7 Voorzieningen 16
3.8 Gezondheid 16
3.9 Samenvatting 17
4. Het Proces 18
4.1 Aanleiding 18
4.2 Kader 18
4.3 Gebruikte gegevens 19
4.4 De gesprekken met de wijk 20
4.5 Het vervolg 20
Bijlage 1 Verslag Wijkavond 21
Datum: 21 mei 2012 in OBS de Meander 21

0. Leeswijzer

Voor u ligt de wijkagenda van de wijk Kattenbroek. De wijkagenda benoemt de vraagstukken die gezamenlijk worden gevoeld in de wijk door bewoners, ondernemers, organisaties van vrijwilligers die actief zijn in de wijk, zoals sportverenigingen, hobbyclubs en kerken, maar ook door organisaties waarmee de gemeente werkafspraken heeft zoals SWA, Beweging3.0, SRO, etc. Het gaat om de vraagstukken waarvan iedereen het belangrijk vindt dat ze worden aangepakt.

Het is de bedoeling dat de wijkagenda richting geeft aan iedereen die werkzaam of actief is in de wijk, zodat de inspanningen elkaar versterken en aanvullen. Ieder pakt datgene op waar hij/zij zich verantwoordelijk voor voelt en waar hij/zij goed in is. Met de wijkagenda als vertrekpunt verbinden gemeente, bewoners en organisaties zich aan gezamenlijke doelen en zijn complementair, ondersteunend en faciliterend naar elkaar toe.

De statistische gegevens in deze wijkagenda zijn afkomstig uit Wijkatlas Kattenbroek (zie bijlage, www.amersfoort.nl/kattenbroek en kijk onder het kopje “Blik op de wijk”).

Hoofdstuk 1 is de kern van de wijkagenda. Hierin staan de vraagstukken beschreven waarom het allemaal draait in Kattenbroek.
In hoofdstuk 2 komt de (ruimtelijke) karakteristiek van de wijk aan bod en de laatste ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 is beschreven hoe het er op dit moment voor staat in Kattenbroek. Dit hoofdstuk is de onderbouwing van de vraagstukken zoals opgenomen in hoofdstuk 1. In het laatste hoofdstuk wordt de aanleiding voor het opstellen van een wijkagenda beschreven, maar ook de gevolgde werkwijze en het vervolg.

1. De vraagstukken

1.1 De vraagstukken voor 2013

Samenleven en opvoeden
Het belangrijkste thema in Kattenbroek is samenleven en opvoeden. Dit gezien het feit dat veel ouders werken en in sommige buurten het aantal gescheiden ouders fors toeneemt. Basisscholen en naschoolse opvang constateren dat kinderen soms al op jonge leeftijd (9 á 10 jaar) na school tijd voor zichzelf moeten zorgen. De basisscholen, de naschoolse opvang en het jongerenwerk, werken samen in ABC verband (Amersfoortse Brede school Combinatie). Zij willen dit thema actief oppakken en werken aan verbindingen voor activiteiten tussen winkeliers en jongeren.

Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid op de schoolfietsroutes is een thema dat speelt in de wijk. De gemeente heeft hier geen prioriteit liggen omdat de verkeerveiligheid in Kattenbroek in vergelijking met de rest van de stad goed is. Er is dus geen geld voor fysieke maatregelen.

Buurtkracht
Bewoners van Kattenbroek zijn er goed in om zich te verenigen als het gaat om fysieke ingrepen die de gemeente in “hun” wijk van plan is. De kracht van de wijk ligt in de bereidheid om vrijwilligerswerk te doen en het gemiddeld hoge opleidingsniveau van de Kattenbroeker. Ook wonen er veel ZZP’ers in de wijk. Op sociale thema’s is de organisatiegraad laag. Aandachtspunt in deze wijk is dus hoe de buurtkracht een zetje gegeven kan worden. Beweging 3.0 deed tijdens de wijkavond al een voorstel voor de opstart van het project ‘Goede Buren’. Hiermee wil men mensen in de buurt met elkaar verbinden, om buurtgenoten die het nodig hebben te helpen met kleine vragen.

1.2 Vervolg

Na het publiceren van de wijkagenda’s zullen in het najaar diverse bijeenkomsten georganiseerd worden om tot concrete plannen te komen. Hierbij zal telkens de nadruk liggen op een nauwe samenwerking met de eigen kracht in de wijk. Bewoners uit Kattenbroek, Zielhorst en Schothorst zijn betrokken bij het initiatief om buurthuis het Middelpunt maatschappelijk over te nemen, samen met de Alevitische vereniging. Op 18 juni en 2 juli 2012 organiseren deze bewoners een werkconferentie voor professionals die in deze wijken werkzaam zijn. Zij hebben een wijkgerichte aanpak voor ogen waarin betrokkenheid en gezamenlijke verantwoordelijkheid voorop staat. Uitkomsten van deze werkconferentie kunnen extra input leveren voor het vervolg van deze wijkagenda.

2. Karakteristiek van de wijk

2.1 Korte karakterisering

Kattenbroek is gebouwd in de jaren 1990-1995 en staat vooral bekend om zijn architectonische kwaliteit. De naam van de wijk verwijst naar boerderij Kattenbroek. Kattenklei is een weinig vruchtbare, dichte soort extreem zure klei. Het Middelnederlandse 'broek' betekent moeras of laag land.

Kattenbroek heeft een eigen winkelcentrum, waar veel inwoners uit de noordelijke wijken komen winkelen. De wijk is dicht bij de oprit naar de snelweg (A1) gelegen. Ten zuiden van Kattenbroek ligt Stadspark Schothorst. Het park is ingericht als een collectief groengebied. Door de wijk compact te bouwen, was er ruimte voor dit grote park. Bewoners uit de omliggende wijken kunnen er wandelen, zonnen, spelen en genieten van de gevarieerde natuur. De wijk kent ruim 11600 inwoners.

Wijk- en buurtgrenzen

De gemeente onderscheidt in Kattenbroek 9 buurten:

- Stille Steeg
- Amaniet
- Woudzoom
- Gesloten stad
- De Verwondering
- Emiclaer
- Groote Kreek
- Het Hallehuis
- De Horizon

2.2 Laatste ontwikkelingen

Stand van zaken anno 2007
In 2007 stond Kattenbroek er goed voor in vergelijking met de rest van de stad. Het gemiddelde inkomen was redelijk hoog en er waren procentueel weinig mensen met een laag inkomen. Het gemiddelde opleidingsniveau was eveneens redelijk hoog. Op veel terreinen week Kattenbroek positief af van het Amersfoortse gemiddelde.

In juni 2007 is de planvorming voor de Groene Huiskamer (het gebied rondom de vijver in Kattenbroek en Zielhorst) gestart. In de wijken is niet zoveel buitenruimte om te spelen, van de zon te genieten, te picknicken of te sporten. En er is al jaren vraag naar extra jeugdvoorzieningen. Het vijvergebied tussen Kattenbroek en Zielhorst biedt genoeg ruimte om buiten te zijn. De gemeente wil dat deze ruimte optimaal gebruikt kan worden door iedereen in de wijk en dat de overlast door jongeren voor omwonenden afneemt. Daarom is er met alle belanghebbenden een plan gemaakt voor dit gebied: de Groene Huiskamer. Deze plannen zijn in coproductie opgesteld met diverse belangenbehartigers uit de wijken Kattenbroek en Zielhorst.

Bijzondere inspanningen sinds 2007
Sinds de vaststelling van het plan De Groene Huiskamer in 2009, is gestart met de uitvoering van de plannen. Met bewoners is een kwaliteitsteam ingesteld dat de kwaliteit van de uit te voeren deelplannen bewaakt. Ook is een beheergroep in het leven geroepen met professionals en bewoners om vooral beheer onderwerpen te bespreken en daar waar nodig op de agenda te zetten. Het sluitstuk van de Groene Huiskamer is het multifunctionele sportveld aan Het Masker. De bedoeling is

dat in 2012 de omgevingsvergunning aangevraagd wordt, opdat na vergunningverlening de uitvoering kan gaan plaatsvinden.

In 2003 is boerderij De Geer afgebrand. Het terrein heeft vervolgens jarenlang braak gelegen. Na klachten van omwonenden over onveilige situaties is in 2011 de monumentenstatus van de boerderij opgeheven, omdat het geen cultuurhistorische waarden meer bezit, die door restauraties zouden kunnen worden behouden. Hierdoor is het mogelijk geworden de resten van de boerderij te slopen en het terrein, waarop de bestemming woningbouw ligt, opnieuw te ontwikkelen. In juli 2011 is het terrein te koop aangeboden aan omwonenden ten behoeve van groen ontwikkeling. Die koop is niet doorgegaan, maar bewoners zijn wel aan de slag gegaan met Stichting Indra om een plan voor een woonzorgboerderij voor dementerende ouderen te maken. In 2012 wordt het programma van eisen vastgesteld voor de woonbestemming van het terrein en wordt het terrein te koop aangeboden (waarbij Vahstal het eerste recht heeft).

Als gevolg van de eerste rondebezuinigingen binnen de gemeente Amersfoort, is in 2011 buurthuis het Katshuis gesloten. De groepen die gebruik maakten van het Katshuis hebben zich verspreid en maken nu o.a. gebruik van het Middelpunt in Zielhorst. In de tweede ronde van bezuinigingen stopt de gemeente met het subsidiëren van SWA voor de exploitatie van het Middelpunt. Dit heeft tot gevolg dat het Middelpunt in 2012 sluit. Ook sluit de bibliotheek in Zielhorst medio 2012. Bewoners uit Kattenbroek, Zielhorst en Schothorst zijn betrokken bij het initiatief om het Middelpunt maatschappelijk over te nemen, samen met de Alevitische vereniging. Op 18 juni en 2 juli 2012 organiseren deze bewoners een werkconferentie voor professionals die in deze wijken werkzaam zijn. Zij hebben een wijkgerichte aanpak voor ogen waarin betrokkenheid en gezamenlijke verantwoordelijkheid voorop staat.

3. Kattenbroek anno 2012

3.1 Eigen kracht

Eigen kracht is in te delen in drie categorieën: Individuele eigen kracht, buurtkracht en wijkkracht.

Individuele eigen kracht
In Kattenbroek wonen mensen met gemiddeld gezien een hoge opleiding. Veel mensen uit Kattenbroek hebben een baan. Waarschijnlijk kan de gemiddelde Kattenbroeker zijn eigen problemen prima oplossen. Professionals in de wijk geven aan dat een Kattenbroeker trots is en bij voorkeur niet aan de bel trekt bij problemen. Basisscholen en BSO's geven aan dat zij steeds vaker bij kinderen probleemgedrag signaleren als gevolg van meerdere problemen in een gezin (scheiding, schulden, etc).

Buurtkracht
In buurten in Kattenbroek is de sociale cohesie hoog. Men woont er met plezier. Op het sociale vlak zijn buurten tot nu toe niet gemobiliseerd. Hiervoor is wellicht ook geen aanleiding.

Wijkkracht
Kattenbroek is een trotse wijk, bekend om zijn vernieuwende architectuur. Winkelcentrum Emiclaer is een plek waar bewoners uit heel Amersfoort Noord komen winkelen. Sportverenigingen liggen niet in de wijk, maar er buiten, in het park Schothorst. De kracht van de wijk ligt in de bereidheid om vrijwilligerswerk te doen en het gemiddeld hoge opleidingsniveau van de Kattenbroeker. Ook wonen er veel ZZP'ers in de wijk. Bewoners van Kattenbroek zijn er goed in om zich te verenigen als het gaat om fysieke ingrepen die de gemeente in "hun" wijk van plan is.

3.2 Samenleven

De cijfers
De wijk kent ruim 11600 inwoners. Kattenbroek kent een hoge inwonerdichtheid. De buurt rond de Stille Steeg kent zelfs een dichtheid van 118 inwoners per hectare. Kattenbroek is een jonge wijk. Gemiddeld is in Amersfoort 8,1% van de inwoners tussen de 14 en 20 jaar. In Kattenbroek is dat 9,7%. In de buurten Het Hallehuis en De Horizon is circa 12% van de bewoners tussen de 14 en 20 jaar.

Opvallend in de wijk is de toename van het aantal eenoudergezinnen. Gemiddeld is in de stad sprake van een lichte stijging van 0,6% van 2007 naar 2011. In De Horizon is een stijging te zien van 3,5%. Hier bestond in 2011 ruim 10% van de huishoudens uit eenoudergezinnen. In Emiclaer is een stijging van 2,1% te zien en in de Stille Steeg 1,3%. In de Stille Steeg bestaat ruim 11% van de huishoudens uit een eenoudergezin.

De wijkavond
Tijdens de wijkavond werd vanuit de scholen bevestigd dat men steeds vaker kinderen in de klassen heeft van gescheiden ouders. Het vermoeden is ook dat er veel verborgen leed achter de voordeur is. De naschoolse opvang geeft aan dat de opvang voor de kinderen wordt stopgezet vanwege financiële redenen. Kinderen van 9 of 10 jaar krijgen de sleutel en moeten het zien te redden totdat pa of ma thuis is. In ABC verband wil men nu veel meer gaan samenwerken om voor deze kinderen naschoolse activiteiten te organiseren.

Kattenbroek is een wijk waar mensen wonen die trots zijn op de plek waar ze wonen. Problemen worden zo lang mogelijk binnenshuis gehouden. Diverse professionals geven tijdens de avond aan dit beeld te herkennen. Soms schrikt men zelfs van de problematiek die achter de voordeur wordt aangetroffen. Men vindt het daarom als professionals belangrijk om samen te werken met bewoners om betrokkenheid in de wijk te creëren. In de zaal is ook weerstand. Het gevoel leeft dat er nu weer zaken opgebouwd moeten worden die net zijn afgebouwd (sluiting buurthuis het Katshuis en in de nabije toekomst van het Pluspunt).

Het aantal mensen dat zich verantwoordelijk voelt voor de wijk was in 2007 meer dan stedelijk gemiddeld. Dat is in 2011 gedaald naar het stedelijke gemiddelde. Verklaring uit de zaal was dat er in 2007 ook veel meer speelde in de wijk aan overlast en dergelijke. Het lijkt er nu op dat het relatief rustiger is geworden en dat de betrokkenheid daardoor afneemt.

Samenleven

	Amersfoort totaal	Kattenbroek
kengetal sociale samenhang 2007	5,8	5,8
kengetal sociale samenhang 2009	5,9	6
kengetal sociale samenhang 2011	6,3	6,5
toe-/afname 2007-2011	0,5	0,7
gehecht aan buurt 2007	2,7	2,7
gehecht aan buurt 2009	2,8	2,8
gehecht aan buurt 2011	2,9	2,8
toe-/afname 2007-2011	0,2	0,1
% medeverantwoordelijk buurt 2007	77	84
% medeverantwoordelijk buurt 2009	74	82
% medeverantwoordelijk buurt 2011	77	77
toe-/afname 2007-2011 in %	0	-7

Bron: Stadspeiling 2005/2007, 2009, 2011

Significant lager dan het gemiddelde van Amersfoort

Weinig afwijkend van het gemiddelde van Amersfoort

Significant hoger dan het gemiddelde Amersfoort

	Amersfoort totaal	Kattenbroek	Stille Steeg	Amaniet	Woudzoom	Gesloten Stad	De Verwondering	Emiclaer	Groote Kreek	Het Hallehuis	De Horizon
inwoners 2007	139.065	11.608	1.545	710	1.414	1.020	1.108	783	1.423	1.638	1.967
inwoners 2009	143.211	11.621	1.547	714	1.405	1.052	1.102	772	1.412	1.635	1.982
inwoners 2011	146.599	11.494	1.556	678	1.416	1.000	1.131	754	1.408	1.635	1.916
toe-/afname 2007-2011	7.534	-114	11	-32	2	-20	23	-29	-15	-3	-51
inwoners/ha 2007	22	75	117	72	82	83	68	59	94	55	72
inwoners/ha 2009	24	75	117	73	81	86	67	58	94	55	73
inwoners/ha 2011	24	75	118	69	82	81	69	57	93	55	70
toe-/afname 2007-2011	2	0	1	-3	0	-2	1	-2	-1	0	-2
% 14-20 jaar 2007	8,0	8,1	6,7	8,0	8,5	7,6	5,6	7,8	7,0	10,6	9,2
% 14-20 jaar 2009	8,1	8,7	8,0	7,8	8,7	7,8	6,9	8,3	6,1	12,2	10,3
% 14-20 jaar 2011	8,1	9,7	9,2	9,3	9,5	8,9	9,2	7,2	7,4	12,1	11,6
toe-/afname 2007-2011	0,1	1,6	2,5	1,3	1,0	1,3	3,6	-0,6	0,4	1,5	2,4
% 65+ jaar 2007	11,7	8,4	8,0	25,1	9,0	6,2	5,0	6,3	15,3	5,6	3,4
% 65+ jaar 2009	11,8	8,6	8,1	23,5	10,3	6,0	6,0	6,9	15,2	5,7	3,5
% 65+ jaar 2011	12,0	9,0	8,2	23,5	10,5	7,6	6,5	8,8	14,4	6,3	4,2
toe-/afname 2007-2011	0,3	0,6	0,2	-1,6	1,5	1,4	1,5	2,5	-0,9	0,7	0,8
% niet-westers 2007	13,5	9,0	10,7	15,5	5,9	6,0	10,4	8,6	5,1	11,8	8,7
% niet-westers 2009	13,9	9,8	11,8	15,1	6,3	7,1	11,2	9,1	5,5	13,1	10,1
% niet-westers 2011	14,1	10,0	12,1	13,7	7,6	6,3	11,8	10,1	6,7	13,2	9,4
toe-/afname 2007-2011	0,6	1,0	1,4	-1,8	1,7	0,3	1,4	1,5	1,6	1,4	0,7
huishoudens 2007	60.998	4.659	656	309	568	384	428	404	568	632	710
huishoudens 2009	62.951	4.652	655	315	561	397	424	384	571	633	712
huishoudens 2011	64.412	4.634	645	306	565	387	436	382	567	644	702
toe-/afname 2007-2011	3.414	-25	-11	-3	-3	3	8	-22	-1	12	-8
% eenoudergezin 2007	6,3	6,8	9,9	9,4	3,5	7,0	6,1	4,2	2,6	11,2	6,8
% eenoudergezin 2009	6,6	7,5	10,4	9,2	4,3	7,1	7,1	5,7	3,3	11,1	8,1
% eenoudergezin 2011	6,9	8,2	11,2	8,8	4,4	8,3	7,8	6,3	3,5	11,2	10,3
toe-/afname 2007-2011	0,6	1,4	1,3	-0,6	0,9	1,3	1,7	2,1	0,9	0,0	3,5
% alleenstaand 2007	37,1	29,0	33,7	29,4	28,9	24,5	22,9	47,3	29,6	27,1	21,4
% alleenstaand 2009	37,3	28,6	35,3	30,5	28,0	25,7	22,2	43,8	29,9	27,6	19,1
% alleenstaand 2011	37,1	28,5	34,1	34,3	27,3	25,3	22,9	43,5	28,9	27,5	19,2
toe-/afname 2007-2011	0,0	-0,5	0,4	4,9	-1,6	0,8	0,0	-3,8	-0,7	0,4	-2,2
mutatiegraad 2007	106	94	88	105	94	120	90	119	104	109	118
mutatiegraad 2009	100	93	79	82	111	96	94	129	93	112	119
mutatiegraad 2011	84	76	79	87	84	96	50	116	79	73	85
toe-/afname 2007-2011	-22	-18	-9	-18	-10	-24	-40	-3	-25	-36	-33

Bron: GBA / O&S 1 januari 2007, 2009 en 2011

- Veel hoger dan het gemiddelde van Amersfoort
- Hoger dan het gemiddelde van Amersfoort
- Dicht bij het gemiddelde van Amersfoort
- Lager dan het gemiddelde van Amersfoort
- Veel lager dan het gemiddelde Amersfoort

3.3 Wonen

De cijfers
Wonen is een thema dat wel goed zit in Kattenbroek. Bewoners geven het cijfer 8,1 aan hun woning. Dat is meer dan het stedelijk gemiddelde van 7,8.

De wijkavond
Tijdens de wijkavond is het thema wonen niet genoemd.

3.4 Werken

De cijfers
In Kattenbroek is de werkloosheid laag en is het percentage huishoudens dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering lager dan gemiddeld in Amersfoort. Sinds 2007 is een groei van 7% te zien van het aantal huishoudens dat geld verdient door een inkomen uit werk. 83% van de huishoudens in Kattenbroek gaf aan in 2011 inkomen uit werk te hebben.

In de schuldenmonitor 2011 wordt duidelijk dat in de noordelijke wijken ook mensen aankloppen bij Stadsring 51 voor de schuldsanering. Vaak gaat het dan ook over hoge bedragen tot €40.000,=. Dit komt voort uit schulden naar aanleiding van hypotheken e.d.

De wijkavond
Tijdens de wijkavond werd aangegeven dat het feit dat 83% van de mensen werkt ook een reden kan zijn voor de afname van de betrokkenheid bij de wijk. Men heeft simpelweg minder tijd.

	Amersfoort totaal	Kattenbroek	Stille Steeg	Amaniet	Woudzoom	Gesloten Stad	De Verwondering	Emiclaer	Groote Kreek	Het Hallehuis	De Horizon
% werkloos 2007	4,5	3,3	4,5	3,3	2,4	3,2	2,8	2,6	1,2	4,8	3,9
% werkloos 2009	3,5	2,3	3,6	2,9	1,6	1,7	1,9	1,5	1,4	2,9	2,5
% werkloos 2011	3,5	2,9	4,5	2,5	1,5	2,5	2,7	2,4	3,0	3,1	3,4
toe-/afname 2007-2011	-1,0	-0,4	0,0	-0,8	-0,9	-0,7	-0,1	-0,2	1,8	-1,7	-0,5
% in bijstand 2007	2,9	1,4	3,5	2,0	0,3	0,3	0,1	0,5	0,4	3,3	1,0
% in bijstand 2009	2,2	1,0	3,0	1,0	0,2	0,4	0,1	0,5	0,4	2,3	0,6
% in bijstand 2011	2,6	1,3	3,6	0,8	0,3	0,6	0,3	0,7	0,8	2,5	0,7
toe-/afname 2007-2011	-0,3	-0,1	0,1	-1,2	0,0	0,3	0,2	0,2	0,4	-0,8	-0,3
huishoudensinkomen 2006	33.500	36.300	29.200	30.600	48.700	36.200	38.700	33.100	33.000	33.600	40.900
huishoudensinkomen 2009	36.800	40.900	32.700	40.600	53.500	42.100	43.300	36.500	38.700	36.200	45.600
toe-/afname 2006-2009	3.300	4.600	3.500	10.000	4.800	5.900	4.600	3.400	5.700	2.600	4.700
% lage inkomens 2006	6,0	4,0	x	x	x	x	x	x	x	x	x
% lage inkomens 2009	7,1	4,3	5,9	3,6	3,7	5,1	x	2,6	3,6	9,7	2,6
toe-/afname 2006-2009	1,1	0,3									
% inkomen uit werk 2007	71	76									
% inkomen uit werk 2011	72	83									
toe-/afname 2007-2011	1	7									
% laag opgeleid 2007	31	24									
% laag opgeleid 2011	29	27									
toe-/afname 2007-2011	-2	3									

Bron: UWV/CWI, MO/SZ 1 januari 2007,2009, 2011,CBS/RIO 2006 en 2009 en Stadspeiling 2005/2007, 2009 en 2011

- Veel negatiever dan het gemiddelde van Amersfoort
- Negatiever dan het gemiddelde van Amersfoort
- Weinig afwijkend van het gemiddelde van Amersfoort
- Positiever dan het gemiddelde van Amersfoort
- Veel positiever dan het gemiddelde Amersfoort

3.5 Onderwijs

De cijfers
Bij het thema onderwijs streeft de gemeente er naar het voorkomen van voortijdig schooluitval. Bij het opstellen van de wijkagenda waren er geen cijfers op wijkniveau aanwezig over het aantal voortijdige schoolverlaters.

De wijkavond
Tijdens de wijkavond werd duidelijk dat de ABC school, een samenwerking tussen de basisscholen, de buitenschoolse opvang, jongerenwerk van Stichting Welzijn Amersfoort en Sovee, een belangrijke rol wil en kan vervullen als het gaat om opvoeden in de wijk. Dit is al beschreven bij het thema "samenleven".

3.6 Leefbaarheid en veiligheid

De cijfers
In de stadspeling wordt bewoners gevraagd een cijfer te geven voor de verkeersveiligheid in de wijk. Ten opzichte van de gemiddelde Amersfoorter geeft een Kattenbroeker een hoger cijfer voor verkeersveiligheid.

De objectieve veiligheid in de wijk Kattenbroek is verbeterd. Hierbij gaat het om kleine criminaliteit, aangiftes, geweldsdelicten en woninginbraken. Ook het onveiligheidsgevoel is lager dan gemiddeld in de stad.

In de monitor Leefbaarheid en Veiligheid (najaar 2011) is gevraagd wat bewoners het belangrijkste probleem vinden dat in hun buurt voorkomt en wat met voorrang zou moeten worden aangepakt. Zij konden kiezen uit een lijst van 25 vervelende voorvallen of misdrijven. De top-vijf van buurtproblemen van Kattenbroek ziet er als volgt uit (met tussen haakjes de plaats op de ranglijst van 2009).

1. (1) onvoldoende parkeerruimte/ parkeeroverlast
2. (3) te hard rijden
3. (4) hondenpoep
4. (2) jongerenoverlast
5. (7) rommel op straat

De wijkavond
Vanuit de zaal werd duidelijk dat verkeerveiligheid en parkeeroverlast een onderwerp is dat speelt. Met name als het gaat om de schoolfietsroutes naar de basisscholen.

Onveilige gevoelens spelen als onderwerp in de wijk. Het onveiligheidsgevoel wordt aangewakkerd door de aanwezigheid van graffiti in de wijk. Het lijkt erop dat er steeds meer graffiti aanwezig is. Ook ligt de wijk op de route van uitgaanspubliek in het weekend. Dit publiek maakt lawaai en vernielt zaken op de heen- of terugweg.

Het jongerenwerk van Stichting Welzijn Amersfoort geeft aan dat er deze zomer weer toezicht op straat gehouden gaat worden door leerlingen van het Prisma College. Dit gebeurt rondom de vijver

van Emiclaer in Kattenbroek en Zielhorst, tot maximaal 22:00 uur. Dit geeft inzicht in het gedrag van de jongeren en het is een goed leerproject voor de leerlingen.

Ook het opzetten van een buurtvadersnetwerk is besproken. Tijdens de wijkavond werd daar afwachtend op gereageerd. In Kattenbroek hebben zich medio 2012 22 veiligheidsambassadeurs ingeschreven. Dit zijn bewoners die zich extra willen inzetten voor de veiligheid en leefbaarheid in hun wijk.

Leefbaarheid en subjectieve veiligheid

	Amersfoort totaal	**Kattenbroek**	Stille Steeg	Amaniet	Woudzoom	Gesloten Stad	De Verwondering	Emiclaer	Groote Kreek	Het Hallehuis	De Horizon
rapportcijfer verkeersveiligheid 2007	6,6	6,4									
rapportcijfer verkeersveiligheid 2009	6,6	6,7									
rapportcijfer verkeersveiligheid 2011	6,5	6,6									
toe-/afname 2009-2011	-0,1	0,2									
fysieke kwaliteit 2007	5,6	5,6									
fysieke kwaliteit 2009	5,6	5,5									
fysieke kwaliteit 2011	5,8	5,9									
toe-/afname 2007-2011	0,2	0,3									
algemeen onderhoud wijk 2007	2,8	2,8									
algemeen onderhoud wijk 2009	2,9	3									
algemeen onderhoud wijk 2011	2,9	3									
toe-/afname 2007-2011	0,1	0,2									
% onveilig gevoel in buurt 2007	26,3	20									
% onveilig gevoel in buurt 2009	23,3	13									
% onveilig gevoel in buurt 2011	25,6	20									
toe-/afname 2007-2011 in %	-0,7	-0,3									
ervaren overlast 2007	1,8	1,5									
ervaren overlast 2009	1,7	1,4									
ervaren overlast 2011	1,8	1,7									
toe-/afname 2007-2011	0	0,2									

Bron: Stadspeiling 2005/2007, 2009, 2011

Significant negatiever dan het gemiddelde van Amersfoort

Weinig afwijkend van het gemiddelde van Amersfoort

Significant positiever dan het gemiddelde Amersfoort

fysieke kwaliteit — Dit is een schaalscore die wordt bepaald door de mate waarin in de eigen buurt sprake is van zwerfvuil, hondenpoep, vernielingen en graffiti. De score is herberekend ten opzichte van de vroegere berekening, d.w.z. 0=slecht (zwerfvuil etc. komt vaak voor) en 10 is goed

3.7 Voorzieningen

De cijfers
In Kattenbroek is men meer dan tevreden over de winkels en de parkeermogelijkheden. Over de speelvoorzieningen voor kinderen en de voorzieningen voor jongeren is men minder tevreden.

De wijkavond
Tijdens de avond waren vier jonge meiden aanwezig. Zij bevestigden het beeld dat in de wijk zelf weinig speciale plekken zijn voor jongeren. Ze gaven aan dat dat voor hen geen probleem is. Zij zoeken zelf hun plekken in de wijk. Dit kan dan wel soms tot overlast leiden. Belangrijk vinden zij dat volwassenen hen daar gewoon op aanspreken. Op dit moment zijn zij in samenspraak met de jongerenwerker iets aan het organiseren in tienercentrum So What dat in Zielhorst ligt.

3.8 Gezondheid

De cijfers
Relatief gezien zijn er minder dikke kinderen in Kattenbroek dan gemiddeld in de rest van de stad. Wel is er een toename te zien van het aantal dikke kinderen.

Senioren zijn gezonder in Kattenbroek in vergelijking met de rest van de stad.

De wijkavond
Op de wijkavond is besproken dat men in ABC verband elkaar opzoekt en de samenwerking verstevigt. Voorlichting over voeding is daarbij een onderwerp naar ouders toe. Dit geldt ook voor het onderwerp seksualiteit. Geconcludeerd wordt dat het pedagogisch klimaat in de wijk een thema is dat absoluut op de kaart moet komen te staan. De ABC combinatie wil daar samen met bewoners in optrekken.

	Amersfoort totaal	Kattenbroek
% overgewicht groep 2 BO 2007	11	9
% overgewicht groep 2 BO 2011	11	9
% overgewicht groep 7 BO 2007	14	13
% overgewicht groep 7 BO 2011	17	17
% overgewicht klas 2 VO 2007	12	9
% overgewicht klas 2 VO 2011	13	9
% overgewicht alle kinderen 2007	12,4%	10,6%
% overgewicht alle kinderen 2011	13,7%	11,8%
toe- of afname 2007-2011	1,3%	1,2%
% minder gezonde senioren	27%	25%
% vrijwilligers	33%	32%

Bron: GGD 2007 en 2011, Stadspeiling 2008-2011

Veel negatiever dan het gemiddelde van Amersfoort

Weinig afwijkend van het gemiddelde van Amersfoort

Veel positiever dan het gemiddelde Amersfoort

3.9 Samenvatting

Vergelijking met de rest van de stad
In vergelijking met de rest van de stad doet Kattenbroek het goed op vele thema's. Stedelijk gezien zijn er geen prioriteiten in Kattenbroek. Wel op een aantal fysieke projecten in de wijk: uitvoering van de Groene Huiskamer en de verkoop van de locatie van boerderij De Geer.

De wijkavond
Tijdens de wijkavond zijn de volgende thema's benoemd en geprioriteerd:

- Samenleven en opvoeden (17 stickers)
- Gezondheid (vooral van kinderen) (5 stickers)
- Veiligheid in relatie tot verkeer en parkeeroverlast (4 stickers)
- Buurtkracht (4 stickers)
- Werk in inkomen (en schulden) (2 stickers)

4. Het Proces

4.1 Aanleiding

Voor de gemeente zijn er drie aanleiding om met de andere partijen die actief zijn in de wijken gezamenlijk wijkagenda's op te stellen. In de eerste plaats wil de gemeente het wijkgerichte werken een sterker accent geven en vertrouwen op de kracht van de stad (coalitieakkoord 2010-2014). Daarnaast is de gemeente er van overtuigd dat het anders, slimmer, beter kan door samen te werken in de wijk met alle soorten partijen (bewoners, informele en formele aanbieders) die activiteiten, voorzieningen en functies aanbieden op de gebieden van welzijn, jeugd, sport, cultuur, zorg en onderwijs (nota 'Welzijn in Amersfoort 2010-2015'). Derde aanleiding zijn de bezuinigingen die de gemeente dwingt efficiënter te werken en keuzes te maken bij de inzet van de beperktere menskracht en middelen.

Door samen met de 'wijk' wijkagenda's op te stellen, met daarin de vraagstukken die om prioriteit vragen binnen de wijk, wil de gemeente inhoud geven aan het wijkgerichte werken. De 'wijk' zijn de bewoners, ondernemers en organisaties die een belangrijke rol spelen in het welzijn in de wijk, zoals bijvoorbeeld sportverenigingen, muziekverenigingen, scoutingclubs en andere vrijetijdsverenigingen, hobby- en activiteitenclubs, kerken en geloofsgemeenschappen, etc.. en ook die organisaties waarmee de gemeente werkafspraken heeft, zoals bijvoorbeeld SWA, Kamerbreed, Beweging 3.0, SRO, Onderwijs, etc.. Het oppakken van die vraagstukken ziet de gemeente als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de verschillende partijen in de wijk.

Met het samen opstellen van de wijkagenda's brengt de gemeente ook het gesprek op gang over een andere manier van werken. Een manier van werken waarbij niet automatisch naar de gemeente of professionals in de wijk wordt gekeken bij het oppakken van de vraagstukken in de wijk. Dit doet de gemeente vanuit de overtuiging dat (groepen van) bewoners zelf de regie willen over hun eigen leven en hun leefomgeving en daartoe heel goed in staat zijn. Daarom is samen gekeken naar wat de buurt of wijk zelf kan. De gemeente wil een beweging op gang brengen zodat het weer vanzelfsprekend wordt om jezelf bij ieder vraagstuk eerst af te vragen wat je zelf kunt of wat je familie of kennissenkring kan. Dit proces, waarbij zowel bewoners, als gemeente en professionals moeten wennen aan een andere rol, vraagt om wederzijds vertrouwen en doorzettingskracht.

4.2 Kader

De wijkagenda's hebben, naast een functie als meetinstrument om (periodiek) de staat van de wijk in beeld te brengen zoals de wijkatlas, vooral een agenderende functie. De wijkagenda's geven richting aan iedereen die werkzaam of actief is in de wijk.

Niet alle vraagstukken die op de wijkagenda staan behoren, vanuit een stedelijke afweging van de gemeente, tot de prioriteiten van de gemeente. Er staan ook vraagstukken op de wijkagenda die alleen vanuit het perspectief van de wijk prioriteit hebben. In dat geval staat het vraagstuk wel op de

wijkagenda, maar ligt het initiatief om dit op te pakken in de eerste plaats bij de bewoners/ondernemers en/of informele aanbieders. De gemeente is aan zet om een dergelijk initiatief mogelijk te maken door obstakels die de initiatiefnemers op hun weg tegen komen te helpen slechten zodat hun eigen kracht tot zijn recht kan komen.
Er zijn ook gemeentelijke prioriteiten die niet op de wijkagenda's staan, het gaat dan bijvoorbeeld om vraagstukken die om een stedelijke aanpak vragen.

Wanneer een vraagstuk in de wijk ook vanuit de stedelijke afweging prioriteit krijgt, wordt deze vraag vertaald naar de gemeentelijke inzet en de inzet van de door de gemeente gesubsidieerde instellingen. De wijkagenda's leveren input voor de gemeentelijke jaarplannen / prestatieafspraken voor 2013. De gemeente daagt de formele aanbieders uit om voor 2013 te komen met een gebiedsgericht aanbod dat aansluit bij de vraag en behoefte uit de wijken en waarbij samenwerking is gezocht met de eigen kracht uit de wijk en met andere gesubsidieerde instellingen. Het benutten van de eigen kracht van (groepen van) bewoners en de verdere ontwikkeling hiervan zijn uitgangspunt voor de prestatieafspraken voor 2013.

De wijkagenda's zijn niet het eindpunt van het proces, maar eerder het beginpunt om samen in de wijk te blijven optrekken bij het aanpakken van de vraagstukken van de wijk en ruimte te bieden voor eigen kracht en maatwerk.

4.3 Gebruikte gegevens

Om de stand van zaken in de wijk te kunnen meten is gebruik gemaakt van diverse gegevens:
Ten eerste zijn er verschillende onderzoeken benut die bijdragen om een scherp beeld te krijgen. Het belangrijkste onderzoek is de Stadspeiling leefbaarheid en veiligheid. Het gaat hierbij om ervaringen van bewoners op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Met de gegevens hieruit kunnen op sommige vlakken zelfs uitspraken op buurtniveau worden gedaan. Daarnaast zijn diverse statistische gegevens gebruikt die de gemeente verzamelt ten behoeve van gemeentelijk beleid (afkomstig van CBS, UWV, CWI, GGD, GBA en OZB).
Met deze gegevens zijn als eerste stap, wijkatlassen opgesteld. Hierin zijn alle 'harde' gegevens op gebied van bevolking, wonen, werk en inkomen, samenleven, leefbaarheid en veiligheid, voorzieningen en gezondheid op wijk- en zo mogelijk op buurtniveau op een rijtje gezet en vergeleken met de gemiddelde situatie in Amersfoort. Deze gegevens zijn deels 'objectief', dan wel 'representatief' in die zin dat ze gebaseerd zijn op een grote steekproef binnen een wijk (div. stadspeilingen).
Aanvullend zijn onderzoeken van derden betrokken bij het analyseren van de staat van de wijk anno 2012. Voorbeelden hiervan zijn de Schuldenmonitor van Stadsring 51, de JGZ-monitor van de GGD, Hoe gezond is onze jeugd van de GGD en Spanningen in buurten van Verweij- Jonker zijn gebruikt als input.
Ten tweede is gebruik gemaakt van de input van de diverse beleidsadviseurs van de gemeente. Hoe ziet het beleid er op stedelijk niveau uit? Welke ontwikkelingen zie je op wijkniveau? Waar raken wijk en stad elkaar etc.

Met deze gegevens in de hand is de gemeente het gesprek met de 'wijk' aangegaan.

4.4 De gesprekken met de wijk

In alle wijken zijn agendateams geformeerd bestaande uit een wijkmanager en beleidsadviseur uitgebreid met één of meer bewoners en/of informele en/of formele aanbieders op de gesprekken in de wijk voor te bereiden. De samenstelling van het agendateam verschilt per wijk. De primaire taak van de agendateams is zorgen voor een goed proces in de wijk: de goede spelers betrekken bij de wijkgesprekken, alle onderwerpen ter tafel laten komen en zorgen dat alles wat is ingebracht de juiste plek krijgt in de uiteindelijke wijkagenda.
In Kattenbroek bestond het agendateam uit:
ABC coördinator Sovee Kattenbroek: Cora Poppe
Jongerenwerk Stichting Welzijn Amersfoort: Karim Bashandy
Gemeente Amersfoort beleidsadviseur: Jacco van Roon
Gemeente Amersfoort wijkmanager: Marjanne van Loon

Voor de wijkgesprekken zijn bewoners/ondernemers (sleutelfiguren uit de wijk), informele en formele aanbieders, die al op een of andere manier actief zijn in de wijk, persoonlijk uitgenodigd. Zij werden uitgedaagd niet alleen na te denken over de vraagstukken van de wijk, maar ook over hoe deze vraagstukken het beste opgepakt kunnen worden en wat zij zelf te bieden hebben. Hen is ook gevraagd anderen uit hun netwerk in de wijk mee te nemen naar het wijkgesprek. Via de stadsberichten en www.amersfoort.nl is aangegeven dat iedereen die wil meepraten welkom is en is uitgenodigd om zelf ook iets voor de buurt of wijk te betekenen.

In Kattenbroek is de wijkavond op 21 mei 2012 gehouden. Er waren circa 20 mensen aanwezig. Een groot deel daarvan is professioneel betrokken bij de wijk. Ook waren er enkele actieve bewoners aanwezig, zoals de voorzitter van het wijk beheerteam en een aantal veiligheidsambassadeurs.

4.5 Het vervolg

De wijkagenda's zijn niet het eindpunt, maar eerder het beginpunt om samen in de wijk op te trekken bij het aanpakken van de vraagstukken van de wijk en ruimte te bieden voor eigen kracht en maatwerk. Ieder pakt datgene op waar hij/zij zich verantwoordelijk voor voelt en waar hij/zij goed in is. Met de wijkagenda als vertrekpunt verbinden gemeente, bewoners en organisaties zich aan gezamenlijke doelen en zijn complementair, ondersteunend en faciliterend naar elkaar toe.

De wijkgesprekken zijn een stap in een veranderproces dat de komende jaren met de stad wordt aangegaan. Een veranderde rol van de overheid en professionals en daarmee gepaard gaande, een andere rol voor bewoners en organisaties in de wijk zelf. Door stelselmatig de vraag te blijven stellen wat bewoners en organisaties in de wijk zelf kunnen en willen doen ontstaat er een andere manier van samenwerken. Tegelijkertijd moet daarbij ook steeds kritisch worden gevraagd wat de gemeente of de professionals moeten doen of juist laten om de eigen kracht uit de buurt / wijk productief te laten zijn.

Bijlage 1 Verslag Wijkavond

Datum: 21 mei 2012 in OBS de Meander

Thema Samenleven en Opvoeden (17 stickers)

Opvallende feiten:
Kattenbroek is een compact gebouwde wijk met weinig openbare ruimte. Bij het ontwerp van de wijk park Schothorst als gezamenlijke openbare ruimte bedacht. Ervaring leert dat mensen dichter op elkaar wonen en er sneller irritaties kunnen ontstaan, andere mensen geven aan dat het juist erg gezellig is.

Er wonen relatief veel jongeren in Kattenbroek in de leeftijd van 14-20 jaar. Dat klopt ook wel met de bevolkingsopbouw van een nieuwbouwwijk die nu 24 jaar oud is. In de wijk zelf zijn weinig speciale plekken voor jongeren. Er waren op de avond 4 jongeren aanwezig die inbrachten dat dat voor het geen probleem is. Zij zoeken zelf hun plekken in de wijk. Dit kan dan wel soms tot overlast leiden. Belangrijk vinden zij dat volwassenen hen daar gewoon op aanspreken. Op dit moment zijn zij in samenspraak met de jongerenwerker iets aan het organiseren in tienercentrum So What dat in Zielhorst ligt.

Het aantal mensen dat zich verantwoordelijk voelt voor de wijk was in 2007 meer dan stedelijk gemiddeld. Dat is in 2011 gedaald naar het stedelijke gemiddelde. Verklaring uit de zaal was dat er in 2007 ook veel meer speelde in de wijk aan overlast en dergelijke. Het lijkt er nu op dat het relatief rustiger is geworden, betrokkenheid neemt dus iets af.

Er wonen ten opzichte van het stedelijk gemiddelde niet veel senioren in de wijk. Het Pluspunt, het senioren punt van de wijk gaat sluiten omdat de subsidie voor Beweging 3.0 door de gemeente wordt stopgezet. Op deze manier vervalt een van de laatste ontmoetingsplekken in de wijk. Het Katshuis is ook al dicht. Dat staat nu leeg. Men vraagt zich af waarom het niet meer gebruikt kan worden. Men mist een centrale ontmoetingsplek waar ook kruisbestuivingen kunnen plaatsvinden.

In een aantal buurten zijn het aantal eenoudergezinnen flink toegenomen, Zoals in de Horizon en de Stille Steeg. Vanuit de school werd bevestigd dat men steeds vaker kinderen in de klassen heeft van gescheiden ouders. Het vermoeden is ook dat er veel verborgen leed achter de voordeur is. Da naschoolse opvang geeft aan dat de opvang voor de kinderen wordt stopgezet vanwege financiële redenen. Kinderen van 9 of 10 jaar krijgen de sleutel en moet het zien te redden totdat pa of ma thuis is. In ABC verband wil men nu veel meer gaan samenwerken om voor deze kinderen naschoolse activiteiten te organiseren.

Kattenbroek is een wijk waar mensen wonen die trots zijn op de plek waar ze wonen. Problemen worden zo lang mogelijk binnenshuis gehouden. Diverse professionals geven tijdens de avond aan dit beeld te herkennen. Soms schrikt men zelfs van de problematiek die achter de voordeur wordt aangetroffen. Belangrijk is om samen te werken als professionals en met bewoners betrokkenheid op elkaar te creëren. In de zaal is ook weerstand. Het gevoel leeft dat er nu weer zaken opgebouwd moeten worden die net zijn afgebouwd (sluiting Katshuis en in de nabije toekomst van het Pluspunt)

Werk en inkomen (2 stickers)

Opvallende feiten:
In Kattenbroek is de werkloosheid laag en is het percentage huishoudens dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering lager dan gemiddeld in Amersfoort. Sinds 2007 is een groei te zien van het aantal huishoudens dat geld verdient door een inkomen.

In de schuldenmonitor wordt duidelijk dat in de noordelijke wijken ook mensen aankloppen bij Stadsring 51 voor de schuldsanering. Vaak gaat het dan ook over hoge bedragen tot €40.000,=. Dit komt voort uit schulden naar aanleiding van hypotheken e.d.

Opmerking:
Banken hebben inzicht in de mensen met schulden. Kan daar niet een signaal vandaan komen?

Veiligheid (4 stickers)

Opvallende feiten:

In de stadenquête wordt bewoners gevraagd een cijfer te geven voor de verkeersveiligheid in de wijk. Ten opzichte van de stad geeft een Kattenbroeker een hoger cijfer voor verkeersveiligheid. Vanuit de zaal werd duidelijk dat verkeerveiligheid wel een onderwerp is dat speelt. De wijk kan dan wel ten opzichte van de stad verkeerveil zijn, maar voor de kinderen in de wijk is pas een 10 goed genoeg.

De objectieve veiligheid in de wijk Kattenbroek is verbeterd. Het gaat hierbij om cijfers van kleine criminaliteit, aangiftes, geweldsdelicten en woninginbraken. Toch voelt men zich onveilig in de buurt. Het onveiligheidsgevoel wordt aangewakkerd door de aanwezigheid van graffiti in de wijk. Het lijkt erop dat dat steeds meer wordt. Ook ligt de wijk op de route van uitgaanspubliek n het weekend. Deze jongeren maken lawaai en vernielen zaken op de heen of terug weg.

Politie kan niet altijd prioriteit geven aan het extra surveilleren op de plekken in de wijken waar het uitgaanspubliek langs komt. Dit komt dat het op momenten is dat er in de binnenstad ondersteuning nodig is bij extreme situaties.

Het jongerenwerk geeft aan dat er deze zomer weer toezicht gehouden gaat worden door leerlingen van het prisma College. Dit gebeurt rondom de vijver van Emiclaer tot maximaal 22:00 uur. Dit geeft inzicht in het gedrag van de jongeren en het is een goed leerproject voor de leerlingen.

Ook het opzetten van een buurvadersnetwerk is besproken. In de zaal werd daar afwachtend op gereageerd. In Kattenbroek zijn ook veiligheidsambassadeurs actief.

Gezondheid (5 stickers)

Opvallende cijfers:
Relatief gezien zijn er minder dikke kinderen in Kattenbroek dan gemiddeld in de rest van de stad. Wel is er een toename te zien van het aantal dikke kinderen.

Senioren zijn gezonder in Kattenbroek in vergelijking met de rest van de stad.

In ABC verband zoekt men elkaar op en wordt de samenwerking verstevigd. Voorlichting over voeding is een onderwerp naar ouders toe. Ook als het gaat om seksualiteit. Geconcludeerd wordt dat het pedagogisch klimaat in de wijk een thema is dat absoluut op de kaart moet komen te staan. De ABC combinatie wil daar in trekken samen met bewoners.

Buurtkracht (4 stickers)

Opvallende feiten:
Kattenbroekers weten zich goed te organiseren als het gaat om fysieke projecten die de gemeente uitvoert. Voorbeelden zijn het fietspad, de Groene Huiskamer en Boerderij de Geer. Die organisatie graad is dan vooral bitternoodzaak omdat de gemeente op dat soort momenten niet uitblinkt in een heldere communicatie.

Op het gebied van sociale activiteiten is de organisatiegraad een stuk kleiner. Een traject dat op de avond zelf werd gelanceerd door een medewerker van beweging 3.0 is het project goede buren.